

OBOWIĄZKI OBOŻNEJ

Druhno obożna!

Przed Tobą prawie miesiąc w lesie, pod namiotami, z Twoimi harcerkami. Czas na wielką przygodę, rozwijanie zainteresowań, zdobywanie nowych umiejętności. To jednak także czas na to, żeby nauczyć nasze harcerki odpowiedzialności i systematyczności. Poprzez czynności wykonywane każdego dnia na obozie jesteś w stanie sprawić, że Twoje harcerki będą bardziej punktualne, będą dbały o swoje otoczenie, będą wykonywać swoje zadania dokładnie i systematycznie. Są pewne rzeczy, o których na obozie trzeba pamiętać, które należą do obowiązków obożnej, wydają się być koszarne i straszne, ale jeżeli tylko się będzie pamiętać o kilku kwestiach mogą być miłe i przyjemne dla wszystkich. Nie przerażaj się długością tego tekstu, są w nim wskazówki, które pomogą Ci sprawić, że w obozie będzie porządek, harcerki będą wykonywały porządnie swoje zadania i będziecie dzięki temu wszystkie zadowolone.

Pamiętaj, że harcerki biorą przykład z góry. W związku z tym, jeżeli chcesz żeby Twoje harcerki coś robiły dokładnie – sama rób to dokładnie; mają mieć porządek – Ty też musisz mieć porządek; mają być punktualne – bądź punktualna. Warto im pokazać, że się da. Nie będzie łatwo, nie oszukujmy się. Ale jak pod koniec obozu harcerka sama wpadnie na to, żeby podnieść papieraek leżący przed nią na drodze, to będzie to sukces. Jak harcerka, która w domu nic nie robi sama nauczy się ścielić prycz i sprzątać po sobie – sukces. Jak będzie składać mundur i zwróci koleżance uwagę na to – sukces.

Po co porządek na obozie harcerskim?

„Ale przecież tu jest porządek” to częste zdanie, które możesz usłyszeć od harcerek, gdy wchodzisz do ich namiotu i stwierdzasz, że jest bałagan. Po co nam porządek? Bo człowiekowi się lepiej wtedy pracuje, bo wie gdzie, co jest, bo brudne rzeczy nie mieszają mu się z czystymi. Na obozie myślimy o zajęciach i o potrzebach naszych harcerek. Przede wszystkim myślimy o tym, że musimy zaspokoić ich potrzeby fizjologiczne, bezpieczeństwa, przebywania w grupie i samorealizacji. Jednak żadne zajęcia nie będą przyjemne, jeżeli wokół nas nie będzie porządku. Chcesz żeby Twoje harcerki były otwarte na świat, miały wiele zainteresowań. Zapominamy często o potrzebach estetycznych, one poprzedzają w hierarchii potrzeby samorealizacji. Oczywiście są wyjątki, którym bałagan nie przeszkadza, jednak wszyscy czują się zdecydowanie lepiej, gdy wokół nich panuje ład.

A w szczególności:

- **Żeby w namiocie nie śmierdziało.** Nikt nie lubi jak śmierdzi. Mokre zwinięte rzeczy w namiocie gniją. Potem harcerki nie chcą w tym chodzić. Albo chodzą w mokrych rzeczach i potem chorują – na obóz jedziemy żeby się dobrze bawić, a nie chorować.

Brudne rzeczy muszą mieć swoje miejsce – specjalną siatkę lub worek. I przynajmniej dwa razy w ciągu obozu harcerki powinny zrobić pranie.

- **Żeby harcerki wiedziały gdzie, co mają i mogły szybko wyjść na grę czy zajęcia.**
- **Żeby harcerki mogły się położyć na pryczy kiedy są zmęczone** – a to jest niemożliwe jeśli na pryczy leży mnóstwo rzeczy.
- **Żeby, jak ktoś je odwiedzi, nie musiały się tłumaczyć, dlaczego mają bałagan.** Żeby nie było im głupio, a miło.

Porządku na obozie pilnuje obożna. To ona musi zwracać na to uwagę.

A jak to osiągnąć? O czym pamiętać?

Pilnowanie porządku - **co najmniej trzy razy dziennie sprawdź, co się dzieje w namiotach.** To, że harcerki posprzątały rano nie oznacza wcale, że porządek będzie po południu.

Na początku obozu poświęć czas każdemu zastępowi, pokaż, jak się robi porządek w namiocie. Zrób to zanim zaczniecie przyznawać punktację za sprzątanie. Nikt nie lubi przegrywać, jeśli nie zna zasad gry.

Niech każda rzecz ma swoje miejsce – to bardzo ułatwi sprzątanie. Miski, buty, plecaki i inne rzeczy. Dla każdej oddzielne miejsce. Często dziewczyny nie rozumieją, dlaczego pewne rzeczy nie leżą razem. Postaraj się im to w obrazowy sposób opisać. Np. jedzenie i ubrania – jak coś się wyleje bądź wysypie to ubrania będą brudne.

Sprawdzaj porządek niespodziewanie (np. w trakcie ciszy poobiedniej), ale także nie zaczynaj zajęć, jeżeli w namiotach i podobozie nie ma porządku. Niech każdego dnia w zastępie będzie harcerka, która jest odpowiedzialna za pilnowanie porządku.

- **Trzeba pamiętać, że pewne rzeczy nie mogą leżeć razem:**

- jedzenie, ubrania, środki czystości/kosmetyki, buty, brudne ubrania - każda z tych rzeczy musi mieć swoje miejsce; pamiętaj o tym, gdy dziewczyny będą planować swoje namioty.
- mundur – złożony albo na wieszaku; na mundury w namiocie musi być oddzielne miejsce; nie zawsze harcerki wiedzą jak trzeba mundur składać – **należy im to pokazać**; mundury, które leżą zwinięte lub w częściach zabieraj, a następnie porozmawiaj z harcerką na ten temat.
- brudne ubrania – to z mora; pilnuj żeby harcerki nie upychały rzeczy brudnych w czystych. To potem śmierdzi!

- **Prycz**

Na pryczy znajduje się materac, a na nim prześcieradło (koniecznie!), śpiwór, piżama, koc (koniecznie!), poduszka. Nie trzymamy na pryczy baterii, latarek, jedzenia i innych rzeczy. Zmorą od zawsze jest ściółka. Niestety wymaga to **codziennego trzepania prześcieradła i pilnowania, by nie kłaść się w butach na pryczy.**

- **Sprzęt pionierski**

Pionierka to ciężki moment na obozie. Jeśli chcesz żeby Twoje harcerki były bezpieczne to **musisz pilnować czy sprzątaj i odkładają sprzęt na miejsce.** Rozdaj sprzęt między zastępy i każdego dnia rano, popołudniu i wieczorem niech Ci go pokazują. Potem okazuje się, że sprzęt został gdzieś i one nie wiedzą gdzie. Że nagle jakaś harcerka weszła w piłę i zrobiła sobie krzywdę. Sprzęt musi mieć swoje miejsce – skrzynia w świetlicy w trakcie pionierki rozwiąże problem. **Wyznacz znane wszystkim miejsce składania sprzętu i pokaż jak należy go przechowywać.**

- **Namiot Komendy**

Jeżeli wymagasz od harcerek porządku to w komendzie także musi być. To, że przygotowujecie zajęcia nie usprawiedliwia Was. Dobry pomysł to sprawdzanie również porządku w komendzie – wtedy dziewczyny widzą, że się da.

- **NS i latryna**

Na obozie dzielcie się tym, kiedy który podobóz jest za co odpowiedzialny. Ustal wraz z pozostałymi oboźnymi zakres zadań drużyny służbowej w latrynie i w NS-ie. Umów się, kto wiesz regulamin zastępu sprzątającego w widocznym miejscu w NS-ie i latrynach. Przekaż go swoim służbowym. Sprawdzaj czy zastęp służbowy wywiązał się z obowiązków (2 razy dziennie).

- **Zastęp służbowy**

Obowiązki zastępu służbowego i wszystkich służb **muszą być wypisane na tablicy ogłoszeń**. Ustal, kiedy jest czas na to żeby zastęp służbowy wywiązał się ze swoich obowiązków (np. mają czas do 10.30 przed rozpoczęciem zajęć przedpołudniowych):

- wyrzucanie śmieci
- woda w baniaczku w latrynie
- woda w baniaczku w podoboziu
- papier toaletowy
- sprzątanie materiałów po zajęciach
- porządek w świetlicy
- sprzątanie śmieci na drogach komunikacyjnych z podoboziu
- sprawdzanie porządku z oboznią

Czas, czas, czas goni nas.

Przede wszystkim niezbędny jest zegarek. **Ale nie w telefonie tylko na rękę (w lesie nie dzwonimy i nie wysyłamy smsów**, z telefonem w rękę oboznią wygląda jakby zarządzała firmą, a nie kierowała harcerkami).

Kiedy wyznaczasz godzinę zbiórki to musi się ona odbyć o tej porze. Jak nie będziesz punktualna, to harcerki też nie będą.

Zastępowe muszą mieć zegarki. Bez tego nie ma szans na punktualność zastępów. Jeżeli nie zwracają uwagi na to, która jest godzina, to niech w trakcie pionierki muszą się meldować, np. co godzinę. Zmusi je to do zwracania uwagi na upływający czas.

• Informowanie o godzinach

Ustalaj z zastępowymi czas na różne rzeczy, niech mają okazję się wypowiedzieć czy uważają, że jest to czas wystarczający. Nie daj się jednak zwariować. Pewne rzeczy można zrobić szybciej.

• Małe zadania

Nie dawaj harcerkom kilku zadań naraz i 2 godzin na ich wykonanie. **Jedno zadanie i czas na jego wykonanie**. To powoduje, że zwracają uwagę na to, że czas upływa i robią to szybciej. Mało kto, mając 4 zadania i dwie godziny jest w stanie tak podzielić czas, że zrobi wszystko. Zawsze wydaje się, że zostało jeszcze dużo czasu, albo że roboty jest tyle, że i tak nie ma sensu się za nią zabierać.

• Cisza nocna

Cisza nocna jest po to żeby dziewczyny nie chodziły zmęczone i osłabione. Ogłoszenie ciszy oznacza koniec rozmów, harcerki nigdzie nie chodzą, nie gadają. Trzeba to przypominać zastępowym, porozmawiajcie z nimi o tym. One muszą zwracać uwagę na to, że harcerki krzyczą i śmieją się tak, że słychać je w całym obozie. To również oznacza, że odprawa komendy/Rada Drużyny nie może trwać do 2 w nocy i być głośna.

• W czym jemy?

Na obozie jemy w menażkach, które nie zawsze łatwo domyć. Pilnuj tego, że harcerki mają czyste menażki. W brudnych i niedomytych w warunkach obozowych, ale nie tylko, pojawiają się bakterie, które potem skutkują bólami brzucha i chorobami. Chcąc tego uniknąć **sprawdzaj codziennie stan menażek po posiłkach**.

Zachęć zastępowe do tego, żeby myły menażki razem z harcerkami. Wtedy będą też kontrolowały to, czy ich harcerki myją menażki czy tylko płuczają.

Ciepła woda i płyn to najlepsi przyjaciele czystej menażki.

Jedzenie

Podwieczorki – niech będzie osoba odpowiedzialna za ich wydawanie żeby potem owoce czy słodkie bułki nie leżały przez kilka dni, bo ściągają owady, a i tak żadna z harcerek się nie przyzna, że to ona zostawiła. Jeśli macie owoce do podziału to siadajcie razem i od razu zjadajcie, a potem sprzątajcie. Pozostawione części arbuza nie spowodują, że będzie Wam miło.

• Sprzątanie po posiłkach

Po posiłkach sprząta zastęp służbowy, **sprawdź czy robi to dokładnie**. Potem jecie na klejących się stołach – nic dziwnego, że zlatują się osy.

• Gotowanie na kuchni polowej

Zazwyczaj wszystko leży na ziemi. Zanim zaczniecie gotować upewnijcie się, że macie:

- **Worek na śmieci** – wszystkie śmieci lądują od razu w nim, nic nie zostaje na ziemi, nie leży wokół was
- **Chrust** – leży w jednym miejscu usytuowanym w odpowiedniej odległości od ognia
- **Naczynia** – w jednym miejscu, na ściereczce, a najlepiej na zrobionym z patyków i sznurka niedużym stole.
- **Tacki, ściereczki, obrusiki** – wszystko to sprawi, że przygotowanie posiłku będzie przyjemniejsze.
- **Jedzenie** – nie leży na ziemi!
- **Woda** – na wszelki wypadek. Nigdy nie wiadomo, co się może stać. Ogień jest nieprzewidywalny. Miejcie ją pod ręką żeby w razie czego mieć czym gasić. Nie zawsze macie pod ręką piach. Tylko nie lejcie wody na rozgrzany tłuszcz!! Rozgrzany tłuszcz polany wodą tryska i można się poparzyć. Piach!

Kiedy skończycie gotować, to bez względu na to, jak jesteście głodne, **gasicie ognisko**, chyba, że zostaje ktoś przy nim i go pilnuje. Najpierw sprzątnij wokół siebie, a dopiero potem zaczynaj jeść. W domu, zanim zaczniesz jeść, zawsze najpierw sprzątasz za stołu.

• Służba w kuchni

Cokolwiek dziewczyny robią od razu powinny po sobie posprzątać. Nie zostawiaj góry naczyń na koniec służby. Niewiele osób lubi zmywać.

Przejmowanie kuchni - moment niezwykle ważny, jeżeli Twój zastęp ma pracować w odpowiednich warunkach. Jeżeli nie sprawdzisz stanu kuchni i innych urządzeń przed przejęciem, to potem Twój zastęp będzie musiał sprzątać za poprzednią służbę. Oboźna, która zadba o swoją służbę – rzetelnie sprawdzi, czy kuchnia, stołówka, menażkarnia, chrustownik i magazyn są w porządku – zdobędzie szacunek wśród harcerek. To znaczy, że wie o tym, że czeka je ciężka praca i szanuje je.

Przy przejmowaniu kuchni sprawdź porządek w:

- Menażkarni – umyte miski i odwrócone do góry żeby wyschły, sprzątnięta kratka z resztkami jedzenia, naniesiona zimna woda do mycia
- Chrustownik – musi być chrust
- Woda w baniaczku do mycia rąk i czysta miska przy nim
- Wygaszony piec – wybrany popiół. Koniecznie trzeba tego pilnować, wówczas w piecu pali się lepiej jak się go wybierze.
- Wytarte stoły i półki

- Zmyte naczynia i garnki i poustawiane w odpowiednich miejscach. Resztki makaronu w durszlaku, wiadro brudne od osadu z herbaty, niedomyty garnek po zupie czy tłusta patelnia – takich rzeczy zastęp, który oddaje kuchnię zostawić nie może.
- Ziemiańska – zebrane obierki, reszta warzyw schowana do magazynu
- Wyrzucone śmieci
- Zebrane wszystkie papierki i śmieci na stołówce i w kuchni
- Sprawdź na pomoście kuchennym czy nie zostały tam jakieś garnki

Jeżeli zastęp jest pierwszy raz na obozie to zanim pójdzie do kuchni trzeba mu wszystko wytłumaczyć i omówić zasady tam panujące. Służba w kuchni jest ciężka – harcerki muszą wiedzieć, po co tam są.

• Umundurowanie

Sprawdzaj umundurowanie

- zwracaj uwagę jak harcerki prezentują się na apelu,
- czy dbają o prawidłowe umundurowanie podczas warty,
- jak składają mundury na półkach.

Za każdym razem pilnuj tego jak dziewczyny wyglądają w mundurach:

- odpowiednie nakrycie wierzchnie - cienkie czarne sweterki na guziki są kiepskie – ani nie wyglądają dobrze ani nie chronią od zimna, bo mają wielkie dekolty, **zrób przegląd okryć wierzchnich przed obozem**, ustal, które z harcerek powinny kupić sobie nawet najtańsze zielone/czarne kurtki w składnicy harcerskiej.
- buty, rajstopy – sprawdź czy harcerki wiedzą jakie buty i rajstopy powinny wziąć na obóz, bez tego nigdy nie będą dobrze wyglądać.
- nakrycie głowy – koniecznie muszą nosić do munduru. Jak nie wzięły na obóz to niech rodzice im przysła. Powinnaś zabrać na obóz zapasowe liliżki – zawsze się przydadzą, bo harcerki mają tendencję do brania beretu/rogatywki bez niej.

• Warta

Musi być odpowiednio umundurowana i wiedzieć, co robi.

- Powinnaś wraz z Radą Drużyny opracować regulamin zastępu wartowniczego. Zastęp powinien, meldując się umundurowanej obożnej/osobie odpowiedzialnej za warty składać kartę wartowniczą z rozpisanymi nazwiskami harcerek i godzinami służby.
- Wprowadź zwyczaj zdawania meldunku przez wartowniczkę schodzącą wartownicze wchodzącej na służbę.
- Ustal, co robić w sytuacjach kryzysowych – gdy w okolicach obozu znajduje się intruz, gdy kolejna harcerka nie stawiała się na wartę.
- Ustal, kto w komendzie zajmuje się rozpiską wart. Jeżeli jest Was więcej to nie musi się tym może zajmować obożna. A może macie jakąś starszą harcerkę, której potrzebne jest zadanie na obóz?
- Nie pozwalaj harcerkom stać w piżamie na warcie – naprawdę mają różne pomysły. Warto też czasem sprawdzić w nocy jak się sprawuje warta.

• Meldowanie

Chcesz żeby harcerki były punktualne. Nic tak dobrze w tym nie pomoże jak meldowanie się harcerek na zajęcia, na zbiórkę, na wyjście na posiłek, na grę, na wartę. Zastępowa zbiera swój zastęp i melduje gotowość, nie zameldowała, znaczy że nie jest gotowa.

Pilnuj tego jak się meldują, zastęp w szeregu, sprawdzona ilość harcerek, odpowiednia postawa.

„Druhno obożna zastępowa Kasia Wojciszke melduje zastęp krokodyle na wyjściu na grę”.

Dużo tego, to prawda.

Musisz mieć oczy wkoło głowy, dobrą pamięć i zegarek na rękę. Musisz pamiętać o tym, co mówisz do dziewczyn, sprawdzać czy zrobiły to, co miały zrobić. **Jeśli dajesz harcerkom zadanie to określ też czas na jego wykonanie**, a po upływie czasu sprawdź czy zostało wykonane. Wykluczone jest mówienie o porządku, gdy sama masz bałagan, o punktualności, gdy sama się spóźniasz.

Jak zawsze pojawiają się pewne problemy. Obożna to trochę niewdzięczna funkcja. Dziewczyny mogą się buntować, że nie chcą czegoś robić, będą się na Ciebie złościć, że robisz im pilota czy mówisz, że mają poprawić coś, co wydawało im się, że zrobiły. Trzeba być na to odpornym. Złość im przejdzie a potem będzie im przyjemniej, gdy będzie porządek. Bądź spokojna i konkretna. Nie używaj gwizdka. Nie pokazuj, że masz władzę. To przyniesie efekty, zobaczysz!

Czas, czas, czas. Wiecznie go brakuje. Najlepiej rozpisać sobie, kiedy co się sprawdza. Kiedy porządek w namiotach i obozie, kiedy NS-y i latryny, kiedy kuchnia polowa. Sprawdzanie porządku też zajmuje czas. Jeżeli jest Was więcej w komendzie to niech obożna nie będzie główną osobą odpowiedzialną za rozstawienie gry, która ma być po śniadaniu. To niewykonalne! Ani jedno ani drugie nie będzie dobrze zrobione. Sprawdzenie porządku w namiotach to kupa roboty. Jeżeli w podobozie namiotów jest kilka to może to zająć nawet 20 minut. Musisz to uwzględnić w swoim planie dnia.

Jak będziesz pamiętać o tych rzeczach to w obozie będzie porządek, harcerki będą zadowolone bo porządek sprzyja dobremu nastrojowi, goście Was odwiedzającym będzie przyjemnie. Będzie miło i wesoło i komenda będzie czuła, że jej działania mają sens a harcerki będą z chęcią przebywać w swoim podobozie.

Zatem nie przerażaj się ilością rzeczy, które przeczytałaś. Głowa do góry, zegarek na rękę, notes do kieszeni i tylko czekać na efekty.

Powodzenia!

pwd. Patrycja Rumińska